

Program na září 2005

Vernisáž výstavy Grand Prix Obce architektů 2005

sobota 3. září 2005 ve 14 hodin

Pořádá: Obec architektů vstup volný

Výstava pod záštitou hejtmana Zlínského kraje bude na hvězdárně k vidění do konce září 2005.

Večer deskových her XXXIV

úterý 13. září 2005 od 18 do 22 hodin

pořádá: Mira, Martin, Mira vstupné: 20 Kč

I v novém školním roce pokračuje tradice populárních Večerů deskových her. Přijďte si zahrát známé i méně známé hry.

MAGNETOSFÉRY PLANET SLUNEČNÍ SOUSTAVY

pátek 16. září 2005 v 19 hodin

přednáší: Doc. RNDr. Petr Kulhánek, CSc. vstupné: 40 Kč

Ve zdánlivě prázdném prostoru mezi planetami se v magnetosféře Slunce odehrává mnoho velkorozměrových dějů, které dávají tušit komplikovanou podobu prostoru kolem nás.

Zápis do astronomických kroužků

pátek 23. září 2005 v 18 hodin

I v novém školním roce 2005/2006 budou na hvězdárně probíhat astronomické kroužky pro začátečníky i pokročilé.

Zveme vás nezávazně na zápis do našich astronomických kroužků. Schůzky se budou konat v pátek v podvečer na hvězdárně.

Temná hmota ve vesmíru

pondělí 26. září 2005 v 19 hodin

přednáší: Ivan Havlíček vstupné: 25 Kč

Temná hmota udržuje pohromadě svítící objekty velkých rozměrů, které díky ní v periferních oblastech obíhají rychleji, než by měly.

Tvoří 50 % hmoty galaxií a 23 % hmoty vesmíru. Prozatím je mnoho možností, co všechno by mohlo být temnou hmotou.

Večer deskových her XXXV

úterý 27. září 2005 od 18 do 22 hodin

pořádá: Mira, Martin, Mira vstupné: 20 Kč

Rodiče, vezměte své děti, děti, vezměte své rodiče a přijďte si s námi zahrát deskové hry.

Zápis do astronomických kroužků

pátek 30. září 2005 v 18 hodin

Pokračování zápisu do astronomických kroužků pro začátečníky i pokročilé. Zveme všechny zájemce o astronomii a přírodní vědy. Pravidelné schůzky budou zahájeny od října, termíny budou upřesněny u zápisu.

Co uvidíte na obloze

Léto... Pojem, který už máme všichni za sebou. Někteří si vybaví dovolenou u moře, jiní krásné teplé noci pod oblohou nebo navazování nových známostí a přátelství.

A někteří z vás po ohlédnutí zpět vidí jen dva téměř propršené měsíce stejně jako já...

Souhvězdí

Zvečera se k západnímu obzoru blíží Pastýř s nápadně jasnou hvězdou Arcturus. Kousek nad ním Severní koruna a poblíž už najdeme typické letní souhvězdí Herkula. Po západu Slunce se dostává nejvýše nad obzor souhvězdí Lyry s výrazně svítící Vegou.

Asi o hodinu později kulminuje také souhvězdí Labutě. Orel se nachází přibližně 40° pod ním. Mezi Orem a Labutí také najdeme dvě malinká, nenápadná souhvězdí – Šíp a Delfín. Po půlnoci už se blíží k západu i Herkules, zatímco na opačné straně vychází Byk, o něco později i Blíženci. A když se nad ránem vynoří i Orion, tak už na nás jakoby dýchá zimní atmosféra. Před svítáním ještě můžete nad východním obzorem spatřit nejjasnější hvězdu severní oblohy Sírius ze souhvězdí Velkého psa.

Objekty vzdáleného vesmíru

Je nejvyšší čas rozloučit se s kulovou hvězdokupou **M3**, ke které se v těchto dnech blíží sluneční záře. Zmiňovaný Herkules nabízí krásnou kulovou hvězdokupu **M13**, která jde za dobrých podmínek vidět i pouhým okem jako „zamížený svítící bod“, a také o něco méně nápadnou **M92**. V Lyře najdete většími dalekohledy planetární mlhovinu **M57**, Andromeda nabízí galaxii **M31**. Hned dvě jasnější galaxie skrývá i souhvězdí Velké medvědice – **M81** a o něco menší **M82**. V Býkovi září hvězdy z otevřené hvězdokupy Plejády (**M45**). Pouhým okem jich uvidíte 7, ale již triedr odhalí desítky dalších hvězd. V Blížencích (poblíž hranice se souhvězdím Býka) můžete nalézt otevřenou hvězdokupu **M35**. A nad ránem už třeba můžete zkusit mlhovinu **M42** z Orionu.

Planety

Merkur můžete ulovit začátkem září ráno nad severovýchodem. Naopak Venuše s Jupiterem bude pozorovatelná večer nízko u západního obzoru. Načervenalý Mars vychází během večera a Saturn uvidíte na ranní obloze.

2. září. se k sobě Venuše s Jupiterem přiblíží na vzdálenost pouhého 1,5°. O pět dní později, tedy 7. září., se k Venuši přiblíží Měsíc jen na 1°, přičemž zákryt proběhne mimo naše území.

Meteorické roje

Kromě slabého roje Piscidy s maximy 9. září a 21. září, kdy za hodinu očekáváme jen asi 5 meteorů, nás žádný meteorický roj nepotká...

Lukáš Turek

Pozorování oblohy

Přijďte si prohlédnout jarní souhvězdí a další zajímavé úkazy na noční obloze. **Za příznivého počasí** vám nabídneme **pozorování hlavním dalekohledem i malými dalekohledy** – ukázkou letních a podzimních souhvězdí, pozorování planet i vzdálených objektů vesmíru.

A nebude-li počasí přát, umožníme vám **prohlídku** hvězdárny a její astronomické techniky a instalované výstavy Grand Prix Obce architektů.

vstupné: dospělí 20 Kč, děti 10 Kč

Zveme Vás na **pravidelné** pozorování noční oblohy, které se v měsíci září koná v pondělí, středu a pátek **od 20 hodin**.

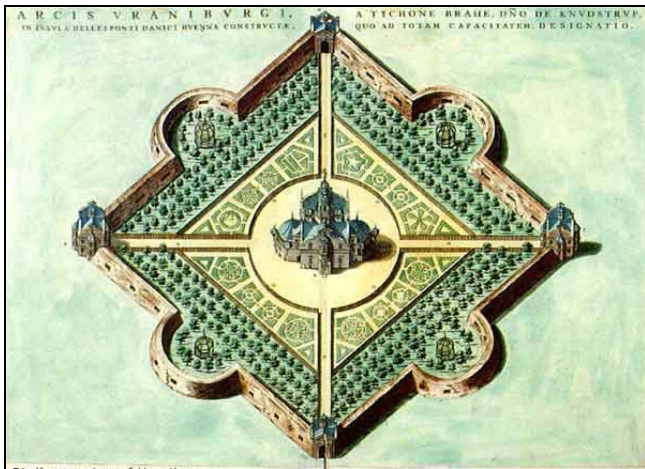
Astronomické kroužky

Ve školním roce 2005/2006 se budou ve hvězdárně scházet mladí zájemci o astronomii a přírodní vědy. Astronomické kroužky jsou určeny pro začátečníky od 12 let a pro pokročilé bez omezení věku.

Zápis do astronomických kroužků se bude konat v pátek 23. září a 30. září v 18 hodin ve zlínské hvězdárně na Lesní čtvrti. Termíny pravidelných schůzek a další informace budou oznámeny při zápisu.

V průběhu roku se mladí astronomové dozvědí zajímavé věci o hvězdách, Slunci a Měsíci, poznají blíže planety, komety i galaxie. Na schůzky bude často navazovat pozorování oblohy a zajímavých úkazů.

Nostalgie historická

Hvězdárna Tycho Brahe na ostrově Uraniborgu. Zachycen je stav v době Tychova pobytu na ostrově – tedy před koncem 16. století. Centrální budova měla dvě hlavní podlaží, podzemí a podkroví. V přízemí byla v jižní věži knihovna, v severní věži kuchyň a v centrálním kubusu čtyři stejné pokoje. V třech bydleli Tychovi spolupracovníci, ve čtvrtém Tychova rodina. Ve druhém podlaží byla velká místnost pro královské hosty a dvě menší pro jejich služebnictvo. V podzemí byly sklady jídla, soli a paliva pro otop. Ostatní prostor zabíraly pracovny. Půdorys centrálního kubusu byl velký 15 x 15 m. Podkroví bylo určeno studentům. Tychova hvězdárna byla prvním vědeckým pracovištěm, kde uspořádání budovy bylo primárně podřízeno astronomickým požadavkům.

Výstava

Přehlídka Grand Prix Obce architektů má několik kategorií - Novostavbu, Rekonstrukci, Interiér, Krajinářskou architekturu a zahradní tvorbu, Urbanismus, Architektonický design a drobnou architekturu a Výtvarné dílo v architektuře. Mimo kategorie je udělována cena za architekturu v oblasti bydlení. Práce posuzuje nezávislá odborná mezinárodní porota. Porota pracuje každý rok v jiném složení.

Letošní cenu GP v kategorii rekonstrukce obdrželi za rekonstrukci 21. správní budovy Ivan Bergmann, Ladislav Pastrnek, Petr Všecka, Mirka Chmelařová, Marek Šlesinger a Milan Vašina na 21. budově za účasti hejtmána Libora Lukáše v prostorách nové expozice věnované zlínskému mrakodrapu.

Tychova hvězdárna podle dobové olejomalby. Na přední straně pohled na Tychovu zahradu astronomických přístrojů.

Ivan Havlíček

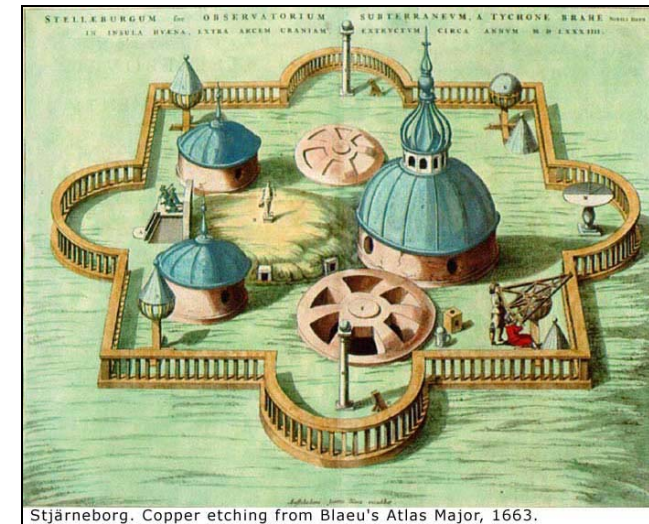
Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost, Lesní čtvrt' III / 5443, 760 01 Zlín, tel. 577 436 945. Připravili Michal Petráš, Lukáš Turek a Ivan Havlíček. Další aktuální informace naleznete na stránkách www.zas.cz.

iDNES.cz

Náš mediální partner.

Zlínská astronomická společnost

Hvězdárna Zlín

Stjärneborg. Copper etching from Blaeu's Atlas Major, 1663.

**Pod záštitou hejtmána
Zlínského kraje Libora Lukáše
je na hvězdárně k vidění 12. ročník
architektonické výstavy
Grand Prix Obce architektů**

**Program na měsíc
září 2005**

www.zas.cz